

26. Het stadsbos van Geleen

Cor Simon, landschapsarchitect

Frits Ruyten, landschapsarchitect

Nina Claus, architectonisch vormgever

Moniek Kamphuis, architect

Renske van der Wal, social innovator

Mary van Beuningen,
landschapontwerper

Tim Kort, landschapsarchitect

Henk-Jan Baan, ecooloog

Hinke & Machteld Touwen,
theaterschrijvers

Het Stadsbos van Geleen

EEN INLEIDENDE GEDACHTE

Een goed vormgegeven openbare ruimte is een plek voor sociale interactie en heeft grote invloed op het welzijn van de mens. Ook Geleen verdient een karaktervolle ontmoetingsplek. Door op subtiele wijze terug te refereren naar het verleden, voort te bouwen op wat de huidige stedelijke structuur ons biedt, en ingrepen te doen op specifiek gekozen plekken worden de pleinen van Geleen weer geactiveerd. Bij de activatie van de pleinen ligt de focus op het welzijn van de mens en is de introductie van groen het belangrijkste middel. Drie pleinen die elk een eigen karakter kennen, die betrokkenheid en nieuwsgierigheid van de omgeving op verschillende schaalniveaus aanwakken, en het centrum van Geleen nieuw leven inblazen.

Het verschil in beleving... (foto Petra Appelhof, bewerking Cor Simon)

Het bosplein

Een afgebakend stukje in het centrum met het karakter van het bos te midden van de stad. Een stapsteen in een netwerk van groen. Het bosplein is een nieuwe uitvinding in zijn soort. Het levert vele voordelen op voor de stad: reductie hittestress, wateropvang, biodiversiteit, opvang fijnstof, CO2 opslag en een bijzondere beleving voor de bewoners en bezoekers van Geleen. Er ontstaat een mini-ecosysteem, compleet met strooisellaag en onderbegroeiing. We kiezen plantensoorten die zich in natuurlijke vormen kunnen ontwikkelen. Om de bodem te beschermen liggen de paden als een zwevend tapijt boven de bodem. Zo is er ook ruimte voor waterberging. Kabels en leidingen kunnen eromheen gelegd worden. Binnen het bosplein kom je in een compleet andere wereld. Een afgebakend (afsluitbare) wereld van groen, een plek voor ontmoeting, een rust moment in de dagelijkse hectiek, een plek om te spelen en wie weet een bostheater.

De stadshal

De stadshal biedt een dak voor multifunctionele activiteiten. De specifieke positie versterkt de huidige stedelijke structuur en verbeterd de proportie van het aangrenzende plein. Qua hoogte komt de nieuwe stadshal overeen met de omliggende bebouwing en het stadhuis en ontstaat er een vriendelijker en kleinschalig stadsplein. De uitgesproken vormtaal van de stadshal refereert naar de geschiedenis van Geleen. In de grote houten spanten leest men de robuuste vormen van de Staatsmijn Maurits. Het hout dat wordt gebruikt om de stadshal te bouwen wordt herplant in het aangrenzende bosplein. Het (onder)dak biedt ruimte voor uiteenlopende activiteiten, voor muziek en theater, voor de markt en voor alledaagse ontmoetingen. Op de eerste verdieping kijk je door de toppen van de bomen van het bosplein.

De Markt en haar pleinen

De Markt is een eeuwenoud begrip in Geleen. Het is nog steeds een belangrijke trekker voor publiek uit de wijde omgeving. De Markt is over de jaren zo gegroeid dat deze zich uitstrekt over de twee pleinen aan beide zijden van het Hema paviljoen. Het plein boven de parkeergarage is een ideale plek voor de Markt, maar ook de jaarlijkse terugkerende kermis. Het doel is om dit plein een sfeervol, levendig en uniek karakter te geven gedurende de dagelijkse doordeweekse dagen. Langs de winkelzijde wordt een zachte rand geïntroduceerd van industriële pergola's met klimplanten en planten in kolenwagons. De stenen van de pleinen worden hergebruikt, maar in een ander patroon, waarbij de lijnen richting de afwatering lopen, zo het bosplein in. Een mooie opgave voor een lokale kunstenaar om Geleen weer op de kaart zetten.

EEN NIEUWE ONTWIKKELSTRATEGIE

De ontwikkelstrategie is een intensieve samenwerking tussen gemeente, bewoners, lokale makers, ondernemers, horeca en ons team. Als het ontwerp doorgang vindt zullen we met een grote maquette onze ideeën visueel en toegankelijk maken. Je ziet het effect van de bomen als ze tot volle wasdom zijn. Door intensieve workshops met belanghebbenden en gemeente zal het ontwerp getest,

veranderd en aangescherpt worden. Dit wordt uitgewerkt in 2021 en waarna we met een ontwikkelaar in zee willen gaan om het plan te realiseren. Het bosplein zien we als een concept dat ook toegepast kan worden in andere steden. Dan wordt Geleen een testfase. Omdat dit idee revolutionair kan zijn denken we aan een conferentie om het aan breder publiek voor te stellen. Het lijkt ons goed een handboek te maken voor bospleinen en zo het groen te verspreiden, en samen de stad te verbeteren ten behoeven van de welzijn van de mens.

HET TEAM

We zijn bewust een divers team. Uiteenlopende disciplines inspireren en motiveren. We denken op verschillende schaalniveaus, uit verschillende invalshoeken. Alleen samen bereiken we een rijk en alomvattend resultaat.

Kernteam

Cor Simon - Landschapsontwerper
vertaald ideeën naar illustraties

Frits Ruyten - Landschapsarchitect
PhD in de integrale beplantingsmethode

Nina Claus - Architectonisch ontwerper
vormgeven van ruimte voor mensen

Moniek Kamphuis - Architect
sociale en ruimtelijke ervaring

Adviserend team

Renske van der Wal - Social innovator
is het verbonden met groene initiatieven?

Mary van Beuningen - Landschapsontwerper
hoe interacteer jij met het bos?

Tim Kort - Landschapsarchitect
is er gedacht aan klimaat en uitgewerkt op detail?

Henk-Jan Baan - Ecoloog
hoe werkt een bos in de stad?

Hinke & Machteld Touwen - Theaterschrijfters
hoe beleeft de bezoeker het gebied?

Het Stadsbos van Geleen principeschets

bosplein:
stadsbos voor stadhuis

karaktervol plein met markt

openbare
functie

stadshal: dak voor markt
en festiviteiten

fietsroute langs centrum

Bosplein een stadsbos voor het stadhuis

Het Sarphatipark is een voorbeeld van een groen hart in een stedelijk gebied (bron: google earth)

In het bosplein zelf is ruimte voor ontmoeten, spelen, theater en tot rust komen (bron: Pinterest: omohara.tokyu-plaza.com)

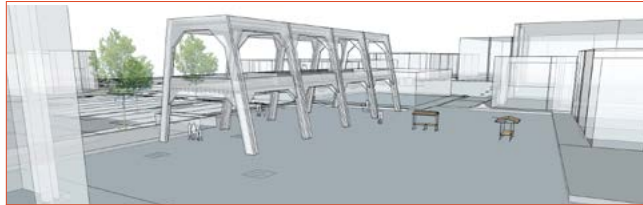

Om de strooissellaag te beschermen en voor eventuele waterberging liggen de paden iets verhoogd (bron: Pinterest: Parc Hydro-Québec, Claude Cormier + associés)

Stadshal een dak voor markt en festiviteiten

De inspiratie van de stadshal zijn de robuuste vormen van de schachten van Staatsmijn Maurits (bron: demijnstreek.net)

De stadshal structureert de openbare ruimte en biedt een dak voor multifunctionele activiteiten (foto: Bert Callens)

De markthal heeft een juiste verhouding met het plein waaronder multifunctionele activiteiten mogelijk zijn (bron: Wim Goes Architectuur)

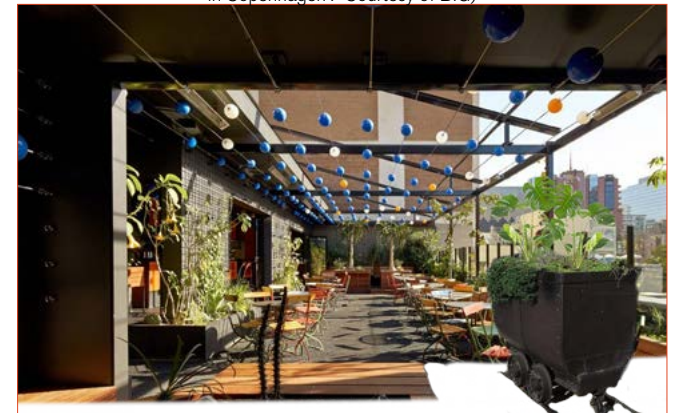
Marktplaats ontmoetingsplek voor stad en regio

Al eeuwen vormt de markt het levendige hart van Geleen. Deze krijgt een duidelijke plek (bron: de Dorpskrant Sittard-Geleen)

De stenen van het plein worden hergebruikt, maar nu in een patroon die de loop van het water verraad (bron: Superkilen in Copenhagen / Courtesy of BIG)

De rand van het nu nog harde plein wordt weer zacht door een dak met klimplanten en groene wagonnetjes (bron: Pinterest: Loop Roof, Studiobird)